

Afgiftekantoor
1700 Dilbeek 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS

4e trimester 2002
6e jaargang nr. 4

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 Dilbeek 1
2/2788

«LIJN1»
«LIJN2»
«STRAAT»
«STAD»
«LAND»

Itterbeek , december 2002

Beste vrienden van Freddy,

In Bahia, met zijn subtropisch klimaat, nadert niet alleen het einde van het kalenderjaar, maar ook het einde van het schooljaar. De kinderen in de site van de «Pastoral do Menor» in Alagoinhas leven alvast naar de grote vakantie toe, maar voor het directiecomité en de leerkrachten, en voor Freddy in het bijzonder, is het een zware periode.

Hoe evolueert de situatie van de lagere school en van de beroepsschool in de loop van het volgende schooljaar? Blijven de erkenningsvoorwaarden dezelfde of zijn er weer veranderingen op til? Hoeveel leraars en leraressen worden er gesubsidieerd? Komen er bij, vallen er af en wat zijn de financiële gevolgen? Met welke middelen kunnen we gepast reageren? Al deze problemen en vele andere moeten binnen de kortste keren een oplossing krijgen en we kunnen ons best inbeelden dat dit voor Freddy en de zijnen geen gemakkelijke opgave wordt.

Hoe we het ook draaien of keren, de overheid beschikt slechts over beperkte middelen en in de huidige omstandigheden kan het niet anders of iedere verbetering, hoe klein ook, zal grotendeels door vrijwillige bijdragen moeten bekostigd worden.

Dit betekent noch min noch meer, dat de toekomst van het levenswerk van Freddy en de toekomst van zijn kinderen, grotendeels afhankelijk zijn en blijven van giften uit het rijke noorden.

Wijzelf behoren tot deze bevoordeelde groep, die zijn welstand en rijkdom te danken heeft aan de uitbuiting en de armoede van het zuidelijk halfrond.

We maken er ons te gemakkelijk van af met de doodoener dat onze kleine bijdrage slechts een druppel is op een hete plaat, die niets aan de situatie verandert. Wie dit beweert probeert alleen maar zijn verantwoordelijkheid te ontvluchten.

Een oud Vlaams spreekwoord zegt daarentegen dat alle baten helpen, en dat ligt heel wat dichterbij de waarheid.

Laat ons in deze kerstperiode vooral eens denken aan al diegenen die het allernoodzakelijkste moeten ontberen. Daar horen ook de kinderen bij waarvoor Freddy de zorg op zich genomen heeft. Een gulle gift zal ons niet armer maken en de vreugde van het geven is heel wat groter dan die van het krijgen.

In naam van de zorgkinderen van Freddy, hartelijk dank voor uw kerstgift!

De Redactie

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 422-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas, 14 december 2002.

Aan alle goede Vrienden,

Voor de derde keer begin ik dan weer aan dit briefje voor het laatste boekje van dit jaar. Ik zeg de derde keer want twee keer is hier ondertussen de elektriciteit uitgevallen en dan verlies ik elke keer mijn tekst op de computer. Dus dan maar opnieuw beginnen. Alleen spijtig voor mijne slaap die ik toch zo nodig heb. Het is ondertussen al twee uur in de morgen en om zes uur vertrek ik dan weer naar mijn twee parochies waar ik om de veertien dagen even ga helpen in het weekeinde. Het gaat om Cipo en Ribeira do Amparo, respectievelijk op 140 en 165 km van Alagoinhas. Er zal dus weer heel weinig geslapen worden. Maar niet geklaagd. Er zijn zeker nog heel veel andere mensen die het veel slechter hebben dan ikzelf. Ik doe het dan nog omdat ik het heel graag doe.

De decembermaand is hier dan ook de laatste maand voor het grote verlov. Zo kunnen jullie je wel heel goed voorstellen dat dit dus nog veel ander werk met zich meebrengt. Zeker in onze "Pastoral do Menor de Alagoinmhas". Het is weer volop de tijd van evalueren en plannen. Heel wat vergaderingen, ook met het pedagogisch team. Onze nieuwe cursusopstelling voor de beroepsschool moet er door. Ze is bijna helemaal klaar. De opleiding wordt herleid tot een vol jaar in plaats van twee maar dan lopen de cursussen ook gedurende de hele dag in plaats van een halve. Het zal voor de leerlingen niet altijd even gemakkelijk zijn als we bedenken dat ze 's avonds dan nog de gewone schoolopleiding moeten doormaken. Met andere woorden, een jaar lang wordt het school lopen van 's morgens 07:30 tot 's avonds 22:00 uur.

Het nieuwe jaar staat dan ook weer voor de deur. Wat wordt 2003? Zeker hier bij ons, in Brazilië? Op 1 januari begint onze nieuwe president aan de grote uitdaging om van dit land een land te maken met meer rechtvaardigheid, sociale zekerheid en minder menselijke miserie. Het zal zeker en vast allemaal niet van een leien dakje lopen want het is de eerste maal in dit continentland dat een links opgestelde presidentskandidaat het heeft gehaald. En dan nog weten dat het een gewone arbeider en syndicalist is en... een noodoosterling. Het zal hem allemaal niet in dank afgenomen worden. En toch... hij heeft het volk aan zijn kant en een heel goede equipe van mensen die weten waar ze aan toe zijn. Deze dagen verwachten we met spanning de aankondiging van zijn regering, vooral de namen van de toekomstige ministers. Zijn bezoek in de Verenigde Naties is in ieder geval positief uitgevallen. Hij heeft hem niet in de doeken laten doen door president Bush en er werd langs alle kanten met lof en respect over hem gesproken en geschreven, zeker in Amerika. Goed, laat ons maar hopen! Het is trouwens de deugd die het laatst doodgaat, zeggen de Brazilianen.

En binnen een paar dagen is het dan weer kerstmis. Geboren worden! 25 December gedenken we dat God mens is geworden in de menselijke geschiedenis. Hij is Jezus. Door Maria werd hij mens, door Jozef in de schrijnwerkerij koos hij voor de arbeidersklasse. Het was niet van zelfsprekend in Hem de Verlosser te zien, God-mens-geworden. Wat kon er trouwens aan goeds uit Nazareth komen? Voor de farizeeërs en de begoede klasse moest hij aankomen bekleed met glorie en majesteit, minstens zo machtig als David en zo schitterend als Salomon.

Jezus kwam om leven te geven en leven in overvloed. Daarom is alles wat bijdraagt tot dood – uitbuiting, legalisme, ziekte, onliefde, onrechtvaardigheid – zo sterk bestreden geweest door Jezus. Hij had ook geen schrik om de dingen bij hun naam te noemen... Herodes noemde hij "sluwe vos", de farizeeërs en de schriftgeleerden "huichelaars en witgekalkte graven", Petrus "Satan"... De zoete Jezus die verzoening brengt tussen uitbuiters en uitgebuitenen bestaat alleen maar in gedachten van hen die de vrede ontkennen als dochter van de rechtvaardigheid.

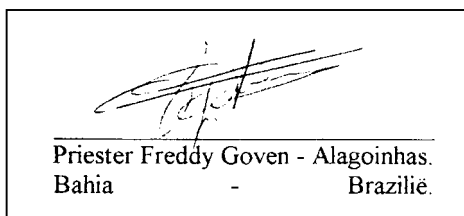
Kerstmis is dus niet de tijd om cadeautjes te geven en te ontvangen. Het is de tijd om zichzelf te geven en zich tot geschenk te maken voor het geluk van de anderen. De kapitalistische consumptiemaatschappij wil Jezus herleiden tot de mythe van het Kerstmanneltje, deze laatste zeker veel minder schadelijk in zijn mensopstelling. Kerstmis vieren is Jezus' geboorte vieren en samen met Hem herboren worden, houdingen wegwerken die de dood voortbrengen en houdingen aannemen die het mogelijk maken te geloven dat het steeds weer opnieuw de moeite waard is te vechten voor het leven.

Zelf Kerstmis worden in Christus is de oude mens laten dood gaan in onszelf, de nieuwe mens laten geboren worden, die van de liefde het "grondmateriaal" maakt van elk programma dat nieuwe menselijke relaties tot stand brengt, persoonlijke en sociale.

Het ga jullie allen nog heel goed. Denk af en toe nog eens aan ons, maar zeker aan onze kinderen en jongeren. Zij zijn er jullie ontzaglijk en diep dankbaar om. Voor allen nogmaals een gezegend Kerstmis en een beloftevol Nieuw jaar!

Broederlijke en Braziliaanse abraos,

Freddy Goven.

Pobre Miguel

Het is de titel van een liedje. Een heel mooi liedje van Elly en Rikkert. Het gaat over Miguel die eigenlijk niks moet, omdat hij nu eenmaal niks heeft.

Kinderen slapen in riolen (Moskou) of op vuilnisbelten (Filippijnen). Maar in de warmere landen slapen de kinderen gewoon op straat. In een steeg, of in een portiek, op de stoep, in een park op het gras of in een doos. Het maakt eigenlijk niets uit als je maar een beetje veilig bent voor schurken of bendes en die zijn er maar al te veel. Eten kun je alleen als je bedelt. Of misschien kun je wel iets verkopen.

Maar ja hoe kom je aan spullen. Schoenen poetsen is ook zoiets. Je zult toch eerst de spullen moeten zien te krijgen en dat is voor veel kinderen al een heel probleem. Oh ja, je kunt het stelen of kleine klusjes doen die jou geen geld kosten zoals op auto's passen. Maar de rijken zullen jou niet gauw vertrouwen, want je bent een straatkind. Misschien is het beter om jezelf aan te sluiten bij een groep. Dan heb je de bescherming van die groep, je leert te overleven en je krijgt ook veel gemakkelijker drugs (De meeste straatkinderen snuiven lijm of thinner.) Maar ook in de groep kan er veel geweld zijn. Ruzies over van alles en nog wat kunnen enorme vechtpartijen tot gevolg hebben. De groep kan jou dwingen om te stelen, te vechten of om prostitutie te bedrijven. Allemaal dingen waar geld mee verdiend kan worden. Er komen veel straatkinderen om het leven door het geweld maar ook door ziekten en natuurlijk ondervoeding. Jezelf wassen, of je wonden goed verzorgen zijn natuurlijk ook niet echt dingen die straatkinderen kunnen doen en dan hebben we het nog niet eens over het hebben van schone kleren.

Veel straatkinderen kennen wel een of meerdere organisaties die hen willen helpen. Maar dat betekent wel dat je van alles moet loslaten. De drugs, je wapen, je vrienden. Het is voor veel kinderen een te moeilijke keuze. Volwassenen kun je toch niet vertrouwen en dan moet je ineens dingen gaan doen waar je helemaal geen zin in hebt. Vandaar dat helpers veel geduld moeten hebben en soms met veel tegenslag te maken hebben.

Miguel

(CD Witte Zwanen Zwarte Zwanen Elly en Rikkert)

Hij hoeft zijn huiswerk niet te leren
Hij woont in Rio de Janeiro
Slaapt in een steeg naast een hotel
Wie wil er ruilen met Miguel
Hij hoeft zijn bed niet op te maken
Hij heeft geen dekens en geen laken
Alleen een doos ... dat moet ie wel.

Vaak als ik 's avonds slapen ga
Voel ik me bang en boos
Waarom zijn zoveel kinderen
Nog steeds zo hulpeloos
Dan denk ik aan Miguel
Miguel slaapt in een doos.

Wie wil er ruilen met Miguel
Hij hoeft zijn voeten niet te vege
Want schoenen heeft hij nooit gekregen
Alleen wat vodden om zijn vel
Wie wil er ruilen met Miguel
Hij hoeft geen boodschappen te halen
Hij pikt iets zonder te betalen
En dan verdwijnt hij bliksemsnel.

Vaak als ik 's avonds slapen ga
Voel ik me bang en boos
Waarom zijn zoveel mensen toch
Zo koud en harteloos
Dan denk ik aan Miguel
Miguel slaapt in een doos.
Pobre Miguel (Arme Miguel)
Pequeno Miguel (Kleine Miguel)
Sossegado Miguel (Stille Miguel)
Carojoso Miguel (Dappere Miguel)

Wie wil er ruilen met Miguel
Hij hoeft zijn bord niet leeg te eten
Hij vindt bij wat is weggesmeten
Z'n dagelijkse broodkost wel
Vaak als ik 's avonds slapen ga
Voel ik me bang en boos
Maar als ik mij heb omgedraaid
Dan slaap ik als een roos
Dan droom ik van Miguel
Miguel slaapt in een doos
Dan droom ik dat hij vleugels krijgt
en hoog boven de wolken stijgt

Er zijn veel kinderen die moeten leven als Miguel.
Geboren in een krottenwijk en uiteindelijk moeten overleven op straat.
Maar... er zijn ook lichtpuntjes!
En die willen wij koesteren, want stel je voor dat Miguel een kans krijgt, een kans op een beter leven!

Bron : www.straatkinderen.nl

EEN NIEUW BRAZILIË (?)

De presidentsverkiezingen van oktober laatstleden hier in Brazilië zijn een overwinning geworden voor de kandidaat van de socialistische Arbeiderspartij (PT), Luis Inácio Lula da Silva, algemeen bekend onder de koosnaam Lula (in Brazilië is het gebruik van koosnamen zeer verbreid). Vierde keer goede keer voor hem, na de drie nederlagen in 1989, 1994 en 1998. Maandenlang al lag Lula voorop in de opiniepeilingen, maar aangezien dit ook al gebeurd was in vorige campagnes, was zijn overwinning pas zeker op zondag 27 oktober na een tweede stemronde waarin hij het opnam tegen José Serra, kandidaat van de huidige centrumrechtse regering. Lula kreeg ruim 60% van de kiezers achter zich, een record in Brazilië. Zijn partij, de PT, haalde ook een mooie overwinning in het Nationale Congres, maar bleef ver van de absolute meerderheid.

Het Nationale Congres in Brazilië bestaat uit een Senaat met 81 zitjes en een Kamer van Afgevaardigden met 513 zetels. De PT haalde er respectievelijk 14 en 91 zetels. Er moet dus een coalitie gesmeden worden. De regeringspartijen kregen rake klappen, vooral de sociaal-democratische partij van president Cardoso, maar toch niet genoeg om hen van de meerderheid te beroven in het Congres, zij het een nipte meerderheid. Lula zal dus op de eerste plaats de linkse partijen rond zich moeten verenigen, en waarschijnlijk ook één van de centumpartijen van de huidige regeringscoalitie. Dit laatste zal moeilijk zijn, maar is niet onmogelijk.

Met de verkiezing van Lula waait plots een nieuwe politieke wind door het land. Het Braziliaanse volk heeft tegen de conservatieve en neoliberale politiek gestemd van de laatste tien jaar (eerst met de desastreuze regering Collor, president die na twee jaar gedwongen werd af te treden wegens corruptie, en daarna de 8 jaar Fernando Henrique Cardoso).

De gevolgen van deze politiek waren niet echt positief voor de meerderheid van de bevolking, om het nog zacht uit te drukken. Positief was wel dat de torenhoge inflatie van einde jaren 80-begin jaren 90 onder controle kwam en de nationale munt enigszins gestabiliseerd werd (tot een drietaal jaar geleden), maar er waren ook veel negatieve kanten aan de gevoerde politiek. Het zonder enig criteria opengooien van de economische markt hier in Brazilië had tot gevolg dat de nationale industrie, die onmogelijk kon concurreren tegen de internationale multinationals, in elkaar zakte. Een wilde privatiseringsgolf ging door het land. Gevolg: toenemende werkloosheid, afhankelijkheid van de Braziliaanse economie van buitenlands kapitaal, lonen werden laag gehouden om de concurrentiepositie niet in gevaar te brengen, inkrimping van de openbare sector, hogere tarieven voor tal van geprivatiseerde diensten (zoals telefoon en elektriciteit). Importeren werd goedkoper dan zelf produceren. De strijd tegen de inflatie had de eerste jaren van de regering Cardoso (1994-1997) een lichte daling van het aantal mensen dat onder de armoedegrens leefde tot gevolg. De goedkoper geworden geïmporteerde producten (huishoudtoestellen, auto's...) werden toegankelijker voor een breder segment van de bevolking.

Maar deze relatieve verbetering in de levenskwaliteit van de meerderheid van het volk duurde niet lang. Einde de jaren 90 begon de spiraal weer naar beneden te gaan. De nationale munt devalueerde sterk en plots werden de voorheen goedkope importproducten een stuk duurder, en aangezien er niet direct nationale alternatieven aanwezig waren gezien de geringe investeringen in de nationale industrie, moesten de mensen meer betalen. Economische recessie was het gevolg waardoor nog meer mensen hun baan verloren. Gezien het precaire sociale zekerheidssysteem in dit land, betekende dit voor veel mensen terug naar de armoede. De streng monetaire politiek van de regering met onder andere de handhaving van een hoge basisrente door de Nationale Bank maakte geld lenen zo duur dat investeren uit den boze was. Enkel de banken en financiële instellingen maakten torenhoge winsten op kosten van het volk dat steeds armer werd.

Het was dus duidelijk dat de meerderheid van de Brazilianen deze politiek meer dan beu was. Er moest verandering komen. Alle hoop werd gesteld op Lula, voormalig metaalarbeider in een fabriek in São Paulo en nadien vakbondsleider. Lula was de voorbije jaren zowat uitgegroeid tot een symbool, een symbool van hoop op verandering. De voorbije tien jaar maakte Lula een ware evolutie door van rasecht socialist tot momenteel centrumlinks, dicht aanleunend bij de sociaal-democratie zoals wij die kennen in Europa (in Brazilië is de sociaal-democratische partij een centrumrechtse partij). Hij heeft veel water bij zijn rode wijn moeten doen om te bereiken wat hij al jaren wou: president worden van Brazilië. De voorbije maanden waren de financiële markten en de beurzen via speculaties bezig met het proberen overtuigen van het volk om niet voor Lula te stemmen. Zij vrezden namelijk dat met Lula een einde zal komen aan de kermis die ze hier al jaren meemaken.

De hoop is groot, het volk verwacht veel van een regering Lula, maar zijn manoeuvreerruimte is beperkt. Brazilië zit vastgeklonken aan de internationale financiële instellingen via de torenhoge buitenlandse schuld van zo'n 250 miljard Dollar. En er is ook de binnenlandse schuld die onder Cardoso sterk is opgelopen. Veel geld om sociale investeringen te doen is er niet. Langs de andere kant zijn er die beweren dat indien Lula alleen nog maar zou beginnen met het aanpakken van de geïnstitutionaliseerde corruptie in dit land, er al veel geld zal beschikbaar komen.

Lula heeft aangekondigd de strijd tegen de honger als zijn prioriteit te nemen, hij wil dat tegen het einde van zijn mandaat (2006) elke Braziliaan minstens drie maaltijden per dag kan nuttigen. Hoe hij precies dit wil aanpakken, is nog niet bekend. Hij kondigde wel de oprichting aan van een speciaal Ministerie ter Bestrijding van de Honger. Hij wil daarvoor een groots nationaal pact organiseren tussen alle geledingen van de maatschappij: bedrijfswereld, vakbonden, financiële wereld etc. Hij wil ook de nationale economie en industrie meer leven inblazen zodat meer arbeidsplaatsen gecreëerd zullen worden. Het is duidelijk dat onder een regering Lula de staat terug een prominere plaats zal krijgen in het nationale leven.

Het worden boeiende tijden voor Brazilië de komende maanden en misschien wel jaren. Eindelijk hebben de Brazilianen een president die niet uit de elite komt, maar wel iemand van het volk is. Bij zijn effectief aantreden op 1 januari zal dan ook een groots volksfeest georganiseerd worden in de hoofdstad Brasília. Hopelijk vergeet het volk in de feestroes niet dat er nog zware tijden te wachten staan en dat elkeen zijn/haar steentje zal moeten bijdragen, Lula alleen kan de verwachtingen niet inlossen. En hopelijk draagt ook de internationale wereld (ik denk dan vooral aan Washington) zijn steentje bij tot de verwezenlijking van de droom van Lula en van de meeste Brazilianen: een land waar geen honger en geen miserie meer geleden wordt en waar het goed leven is voor allen!

Guy De Nocker
Salvador da Bahia – december 2002

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69** van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

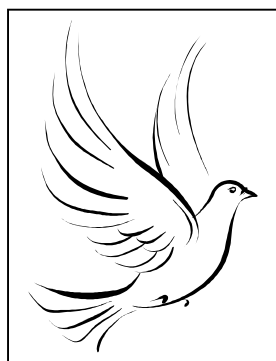
PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens **30 euro** bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

Vanaf 2002 geeft de Belgische overheid pas een fiscaal voordeel vanaf 30 euro. Maar deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 oude BEF). Hou hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen !

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

**De redactie wenst u van harte
een vredevol kerstfeest,
en een voorspoedig nieuwjaar!**